

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Nyaars-Ønske i Danske Samfund

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Nyaars-Ønske i Danske Samfund", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1843_740-com-shoot-idm56.pdf (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

Grundtvig kunne finde melodien i Abrahamson, Nyerup og Rahbek 1812-1814, bind 5, nr. 45, s. XXXI.

spænder (sadlen).

stå (gl. imperativ).

kongekamps.

sammen med en anden.

taleevne; tungemål, sprog.

udfordrer, udæsker.

ty., lille.

ligesom.

dvs. snerrede.

det sprog, dværg taler.

er (gl. præsens 2. person singularis).

dvs. ting, råd; her: stænderforsamling.

tale dansk.

repræsentanterne for stænderforsamlingerne.

stænderforsamlings. De rådgivende provinsialstænder (ofte kaldet stænderforsamlingerne) i Danmark og hertugdømmerne blev indført ved kongelig forordning af 28. maj 1831 og var i funktion fra 1835.

At sige kis til nogens kat betyder, at man går imod eller trodser vedkommende. Kis er her det lokkeord, som bruges til at kalde på en kat.

ordstrid; strid om det officielle sprog.

trådte.

ty., hvad man må opleve, udholde.

dværg.

ty., lille.

hellere.

variant af ordsproget 'stik fingeren i jorden og lugt, hvor du er', jf. Grundtvig 1845, nr. 1.264.

endnu.

helte, krigere.

hentyder til nældebladet i Holstens våbenskjold.

hentyder til løven i det danske rigsvåben.

tydeligvis, åbenlyst.

værne eller beskytte sig mod.

den nyere tid, dvs. efter middelalderen. Betegnelsen er dannet af Grundtvig.

jf. Mau 1879, nr. 9.829, og Grundtvig 1845, nr. 2.622. 'De bårne' er her dem, man er i slægt med, mens 'de svorne' er dem, man har sværget sig i forbund med. Ordsproget hævder, at slægten er mest pålidelig.

hjælpe.

endnu.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

hvis.

sådan, således.

tydeligvis.

åndelige emner.

sådan, således.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 7.003, og Grundtvig 1845, nr. 1.997.

hellere.

velsagtens.

utvivlsomt, helt sikkert.

tydeligt.

indviklet; nidkær.

her: latin, græsk og hebraisk.

tilpasning, tillem্পning.

overdrage vores (åndelige) selvstændighed.

her: indtryk.

trolddomskunster.

lærenemme.

dådrigt; handlekraftigt, virksomt.

noget, der er efter ens ønske eller som tiltaler en.

dådrige; handlekraftige, virksomme.

utvivlsomt.

overbevisninger.

anstalt, ordning.

fortrolig.

dvs. kom (opfordring).

højere læreanstalt.

skel, grænseskel.

gav mit besyv med, deltog i diskussionen.

retfærdige, rimelige.

oprandt.

tydelig, mærkbart.

her også: livskraftige; begavede; morsomme.

som er glade for sine (fortids)minder.

overleveret, betroet.

mine herrer.

snød, bedragede.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

vanskeligste forestår.

en flygtig lyst.

forlystelserne; forstyrrelserne.

opgive håbet.

foreningen Danske Samfund.

succesfuldt, fortrinligt.

vare ved, bestå.

foreningen Danske Samfund.

bemærkelsesværdige.

almene; udbredte.

stænderforsamling. De rådgivende provinsialstænder (ofte kaldet stænderforsamlingerne) i Danmark og hertugdømmerne blev indført ved kongelig forordning af 28. maj 1831 og var i funktion fra 1835.

opflammer.

forfædrenes.

mine herrer.

ganske vist.

vigtigste, mest bemærkelsesværdige.

ny gylden tid.

dådrige.

ny gylden tid.

så langt.

bestemt.

vigtigt, bemærkelsesværdigt.

hentyder til den første opiumskrig 1839-1842.

det bagvendte eller unaturlige; den nidkære kontrol.

rundt omkring.

allevegne; hyppigt, i almindelighed.

helteslægt.

samfundslivet.

ydre, overfladiske glans.

prangende.

Angels danske slægtning; her Grundtvigs betegnelse for Peter Hiort Lorenzen.

ordsprog, jf. Grundtvig 1845, nr. 1.866.

væsentligt, bemærkelsesværdigt.

Amleds slægtning.

straks.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

siger (jysk dialekt).

jeg (jysk dialekt).

højlydt; i alles påhør.

uden tvivl; i høj grad.

vigtigt, bemærkelsesværdigt.

dvs. syntes.

tydeligvis.

ganske vist.

blev bragt i åndelig eller fysisk virksomhed.

opmuntrende, trøsterige.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 9.911, og Grundtvig 1845, nr. 2.630.

meget langt.

velsagtens.

uforståeligt sprog, kaudervælsk.

højlydt.

forfædrenes.

på helligdage og hverdage.

højere læreanstalter.

ustuderet, lægmand.

her: kendes.

sprogforskere.

her: som findes eller eksisterer.

her: de i nutiden talte sprog i modsætning til de døde sprog (latin, græsk og hebraisk).

bevidner.

folkeslag.

ganske vist.

stille.

stillet.

universitet.

på samme tid, i forening.

et mindste mål af.

knytter sig til noget, man elsker.

bøjelighed, smidighed.

herliggørelse.

ustuderedes, lægmænds.

trøst, erstatning.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

højere læreanstalt.

i forhold dertil, til sammenligning.

her: de i nutiden talte sprog.

her: hebraisk, græsk og latin.

højere læreanstalt.

valdhorn.

i landet, i Danmark.

ganske vist.

den højere læreanstalt.

må give (optativ).

højere læreanstalt.

Anvendt litteratur

- Abrahamson, Werner; Rasmus Nyerup & Knud Lyne Rahbek (1812-1814) *Udvalgte Danske Viser fra Middelalderen; efter A.S. Vedels og P. Syvs trykte Udgaver og efter haandskrevne Samlinger udgivne paa ny*, bind 1-5. København
- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Mau, Edvard (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*, bind 1-2. København